

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 9 Fylke: Buskeruds.
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Nes.
 Emne: Låuving. Bygdelag:
 Oppskr. av: Ole Ståsen. Gard: Sæsen,
 (adresse): Nesbyen. G.nr. 80 Br.nr. 2.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- A. Låuv born rispes av trærne.
 1) Til dels. Sam begedler. Yo lit.
 Det er nu for det meste slut med låuving for det blir for dyrt for
 2) Tist man kava låuva om kjeme så var det helst ved St Hans eller der omkring, men her i bygden var det helst borti mårken ved Sæsen man låuva og da blev det helst efter slåten så omkring sist i august måned. Og da var det bjark man låuva, det var og Låuvö (me varo borti og låuva eld me skul sta å låuvö)
 3) Dån låuva so va da å brukå ein Låuvkniv. Det var å bruke låuvkniven og høiji ned kvistane med for den er det en krok på fremst.
 Det var nu kjeme man rispa, det var so å sea alstags låuvskog som blev rispa men det var nak å rispe med bare hånden
 4) Det var bege slag det.
 Det har vert i bruk og kjylå bjark og sälju. Dei kuna ikke vara so småå da

2

akurat dei máta' nok vera nok sá stóra
mindeir gráide dei se ikki ana dei dögð,
og dem máttu nok vente nagle ár so spur
første Kjylinga far det jike an á ha
nako igjen, det berode nu meget frá var
fast det naks til at, sá det er nok ikke
godt og aphi nogen alder, men stammen
kan ikke ver sá alt for spinkel for man
má da klávi upi þeó dán ska Kjyló de,
var lange det er mellem ver gang komer
sam sagt av var fast det vakter, men sán
en 6-7 ár má det nok til her upi dalen.
Det er á Kjyló. (Du får gå sta á Kjyló
dena bjarkji du, me skul ha Kjyla dena
sáju der burtó). Nú ein kunná ikke rispró
Kjyló busku far da vilds dem helst hódná,
í alfal blev det like med láuv frá dei.
Í eldre tíden tag dem var frá dem og
holdt dem for og vera bra træer, men
nu er det nok for det meste slut med dem.
5 Rispaláuvet var á ha í rispateina
(derfor blev ha kala Rispatainó) og báro
heim, og sá var det á þurkó det frá bakken
og sá ha det í undeláven elle í rispaláuv-
skjyku. Áa Kjávóláuvet var nu helst og
sata í hás el stak, í láuvkas blev laga
slik vist man laga í hág hás me kala
da va da á ha to ralu og so mátan þin-
ná se frá klufti á ha raluþn frá so frá
dei nok hógt so ikke krétara náde upi dei,
í so máttu man ha se nako staura sam me
kala láuvspret, desa máttu vera ganske sléti
og sá var det og þró ein Kjáv neþá stáurn
og sá laget man en láus Kjáv í mellem

den buska man har sat hesen indtil og den ståren man har sat op, og sån halder man på, ja det blir og lage den låse kjæven i mellom den ståren som sist er sat op.

Og vist man lager en almindelig lårvhæs så er det å ha to rælle og lage lit under dem så dem kommer lit over bakken, og så lage op kjærvane på samme måten, og så må man ha stykke på hæsiten, da tar man av dei ned høgnå bjærko te da, ei slik låg hæs må man jærne sette op noget runt hæs slik at ikke krakjara kommer til og river det ned. Og sette lårvkjæven på stak som man sier da bare henger man kjærvan op på en krakji og lar den hange der til den blir bortimot bær og så er det og ha det i sammen i en stak, og da er det og sne al tappet in, det blir i almindelig sat runt en busko, og så lager man over nogle grånkristar, det jær man så vel på ei hæs som på ei stak. Det var og er helst at man har et las (hestelas altså) i ver hæs el stak og det blir sån en 180-200 kjærv, hest blev det sagt at det skulde vera 9-10 spret i et las, og på vert spret blev det sån en 20 kjærv.

1) Det var og kjærv det heim om vinter når det blev fære til det.

Ja det hente nok fære at dem hade dugna på låvving men det måtte nu vera kjæmm i byda og ikke harte ved setrene

2) Det blir det vist det er låvstak der om en her i bygda er det ikke stort låvstak kjæmm i bygda.

4

Der man huger ned bjørka da huger
man falke ned og kvindens lævner av.
8) Det blir lagt i låven eller i et foraskus.
Låv får både ku sau og jeit; den gir
efter som man har og gi av, da den
brukt noget til låv så var det og
gi småkreaturen et måltid om dagen
av låv.

9) Gjør og bjørk.

10) Her og i blev det rispet bjørk til grisen
og det var helst i en sek og jet grisen
det i en griseask fast av tre

11) Nei nogen feles lævning kjender jeg
ikke, eller har hørt om.

Men barna måtte nok vere med og
læve da den var sopet at den var til
noget så ved 8-10 års alderen.

B. Låv som rakes sammen på bakken.

1) Det er røslåv el rakalåv.

2) Bjørkelåv og orelåv helst da.

3) Det blir brukt rive til det arbeide.

4) Det blir brukt rispatline også til dette.

5) Det var nok helst kvindel og barn
som gjorde dette arbeide.

6) Det blev lagt i en hæng i foraskuset.

7) Det var nu helst og gi klere det som
sårpe blandet med faima og andet rask.

8) Åa nei noget godt for blev det nok ikke
anset for at vere.

9) Det var vel helst det. Nei det tror jeg ikke.

Det slutar vel lit om ren for en 40-50 år siden
På slutten så brukte den det mest til strøe.